

personlige holdning til religiøse eller politiske spørgsmål i øvrigt.

Bestemmelsen omfatter ikke enhver fremtræden, som det er muligt at fortolke som en meningstilkendegivelse om religiøse eller politiske anliggender eller som et (ubevidst) udslag af dommerens personlige holdning til sådanne spørgsmål. Bestemmelsen omfatter alene adfærd og påklædning m.v., som er *egnet* til at blive *opfattet* af andre som en *tilkendegivelse* om dommerens eventuelle religiøse eller politiske tilhørsforhold eller en tilkendegivelse om den pågældende dommers personlige holdning til et religiøst eller politisk emne i øvrigt. Opfattelsen hos de tilstedeværende under det pågældende retsmøde eller dommerens egen bevæggrund er således ikke i sig selv afgørende for vurderingen af, om den pågældende adfærd eller påklædning er omfattet af forbuddet, idet der skal være tale om synlig påklædning, udsagn eller adfærd i øvrigt, som alment opfattes som motiveret af at ville vise et bestemt religiøst tilhørsforhold m.v. eller en bestemt politisk overbevisning m.v. Det er uden betydning, om en bestemt adfærd, f.eks. brug af en bestemt påklædning, antages at være påbudt i religiøse skrifter eller blot anvendes sædvanemæssigt af udøvere af en bestemt religion, når den i øvrigt er egnet til at blive opfattet som en tilkendegivelse om den pågældendes religiøse tilhørsforhold m.v.

Det foreslåede forbud vil bl.a. omfatte tilfælde, hvor dommeren under retsmødet synligt bærer et kristent kors som f.eks. et såkaldt Dagmarkors eller et krucifiks, hvor dommeren bærer muslimsk hovedbeklædning som f.eks. hijab, eller hvor dommeren bærer en jødisk kalot (kippa). Dommeren må heller ikke under et retsmøde give udtryk for støtte til eller kritik af et eller flere bestemte politiske partier, synligt bære et partis emblem eller lignende eller komme med tilkendegivelser om sin personlige politiske holdning til andre væsentlige samfundsspørgsmål, uanset om der er tale om internationale, nationale eller lokale spørgsmål.

Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse under retsmøder, dvs. møder i retten, hvor en retssag behandles. Bestemmelsen vil således ikke være til hinder for, at en dommer f.eks. bærer synlig religiøs beklædning på sit eget kontor, på vej til og fra retten eller i rettens kantine eller bibliotek m.v. Bestemmelsen gælder endvidere kun, når den pågældende medvirker som dommer under retsmødet. Bestemmelsen er naturligvis heller ikke til hinder for, at en dommer offentligt kan bekende sig til en tro eller f.eks. kan være medlem af et politisk parti.

4.3. Det foreslås at fastsætte i retsplejeloven, at udnævnte dommere, dommerfuldmægtige og midlertidigt beskikkede dommere bærer kappe under hovedforhandlinger og under retsmøder, der afholdes med henblik på sagens behandling i medfør af retsplejelovens § 831 (tilståelsestager), jf. lovforslagets § 1 (forlaget til retsplejelovens § 56 a).

Som anført ovenfor under pkt. 2.2 undlader dommerne i Højesteret og de juridiske dommere i landsretterne og Sø- og Handelsretten i dag at bære kappe, hvis dommerne vurderer, at en hovedforhandling af praktiske årsager bør gennemføres uden anvendelse af kapper. Der tilsigtes ingen ændringer i denne praksis, og det forudsættes, at denne praksis vil kunne anvendes tilsvarende i byretterne.

Den foreslåede bestemmelse om brug af kappe regulerer ikke brugen af kapper uden for hovedforhandlinger og retsmøder, der afholdes med henblik på sagens behandling efter retsplejelovens § 831.

Den foreslåede bestemmelse gælder ikke for domsmænd, nævninger, sagkyndige meddommere samt ansatte ved byretterne og Sø- og Handelsretten, der ikke er jurister, og som fungerer som dommere efter bemyndigelse fra retspræsidenterne. Det forudsættes endvidere, at bestemmelsen alene gælder i tilfælde, hvor dommeren eller fuldmægtigen medvirker som dommer under den pågældende hovedforhandling.

Den foreslåede bestemmelse regulerer ikke advokaters og anklageres brug af kappe, jf. herom under pkt. 2.2 ovenfor.

4.4. Da byretterne i givet fald skal have indkøbt og fremstillet det nødvendige antal dommerkapper, inden bestemmelsen kan træde i kraft, foreslås det, at bestemmelsen om brug af kapper træder i kraft efter justitsministerens nærmere bestemmelse, jf. lovforslagets § 2, stk. 2. Det vil være op til domstolene at træffe beslutning om, hvordan de kapper, der fremover skal anvendes i byretterne, nærmere skal se ud.

4.5. Hvis en dommer handler i strid med de foreslåede bestemmelser, vil det kunne udgøre en tjenesteforseelse, der kan medføre disciplinærfølgning, jf. reglerne i retsplejelovens §§ 48 – 50 (som ikke foreslås ændret). Efter § 48 kan retspræsidenten efter klage eller af egen drift bl.a. meddele en advarsel til en dommer, der gør sig skyldig i forsømmelse eller skødesløshed i embedsførelsen. Retspræsidenten kan efter § 48, stk. 3, henvise en klagesag til Den Særlige Klageret, hvis sagen efter sin beskaffenhed findes uegnet til at blive afgjort af præsidenten. Klagerettens beføjelser fremgår af § 49. De nævnte bestemmelser gælder også for bl.a. fuldmægtige (dommerfuldmægtige og retsassessorer) og midlertidigt beskikkede